

Maatschappelijke diensten moet je niet

Als schuldhulpverlening, maatschappelijk werk en verslavingszorg samenwerken helpt dat de burger met problemen. De vertrouwensband tussen hulpverleners wordt echter verstoord bij aanbestedingen. Dat moet je niet willen, zegt scheidend directeur van de Kredietbank Ger Jaarsma.

Peter Halbersma

Leeuwarden | „In 80 procent van de gevallen heeft iemand met schulden méér problemen. De burger heeft er baat bij dat organisaties samenwerken om de schulden, maar ook bijvoorbeeld psychosociale problemen

of verslavingsproblemen op te lossen”, zegt Jaarsma. „Daarvoor is vertrouwen tussen de hulpverleners nodig en het duurt een aantal jaren voor dat is opgebouwd. De financiële winst voor de gemeente door de goedkoopste partij te kiezen in een aanbesteding weegt niet op tegen het verlies aan vertrouwen in de samenwerking. Het kost in de praktijk geld

en de klant wordt langere tijd minder goed geholpen.”

Europese regels geven aan dat gemeentelijke contracten boven de twee ton een aanbesteding vereisen. Volgens Jaarsma is het voor wethouders sociale zaken van gemeenten echter een keuze om niet aan te besteden. De regels bieden uitzonderingsmogelijkheden, bijvoorbeeld vanwege lokale omstandigheden. Gemeenten zouden dan meerjarige contracten moeten afsluiten. „Het is een kwestie van willen, voor wethouders en de steeds machtiger afdeling inkoop.”

Kredietbank Nederland telt 160 medewerkers die voor en bij gemeenten werken in de sociale kredietverlening (saldo leningen 22 miljoen euro), schulphulpverlening, inkomensbeheer, bewindvoering en preventie. 125 gemeenten zijn klant op een of meer van deze gebieden. Jaarlijks doet Kredietbank Nederland, met kantoren in Leeuwarden, Hoorn, Al-

Er zijn voldoende omstandigheden om het aanbesteden niet te doen. Het is een kwestie van willen

mere en Waalwijk, mee aan zo'n zeven aanbestedingen. Met wisselend succes. Jaarsma spreekt van een „tombola” waarbij de prijs vaak doorslaggevend is en relaties van soms vijftig jaar tussen kredietbank en gemeenten ineens verloren kunnen gaan.

Afscheid

Na veertien jaar verruult Jaarsma (48) per 1 april de kredietbank voor het

voorzitterschap van de Nederlandse Vereniging van Makelaars en Taxateurs in onroerende goederen NVM. De directeur was de drijvende kracht achter (Friese) initiatieven voor schuldpreventie, hulp aan armen en krediet voor kleine ondernemers. Alles onder het motto: iedereen moet zich maximaal kunnen ontwikkelen en zichzelf kunnen redden.

Zo werd de Amsterdamse Stichting Urgente Noden naar Leeuwarden gehaald. „Er zijn altijd mensen die tussen wal en schip vallen. Iemand die niet kredietwaardig is, kan geen lening krijgen voor een nieuwe wasmachine. Dan is het goed dat je die vanuit een noodfonds toch kunt geven.” Vanuit het provinciale fonds Ondernemersimpuls Fryslân, naar een idee van Jaarsma en dat de kredietbank beheert, is inmiddels twee van de beschikbare vijf miljoen euro krediet verstrekt aan kleinere ondernemers die niet bij een bank terecht kunnen. „Mensen en bedrijven krijgen niet altijd de mogelijkheid om zichzelf te redden of hun vaardigheden te ontwikkelen. Of het nou om een wasmachine gaat of een goed idee van een bedrijf, daar probeer je dan wat voor te regelen.”

Curriculum vitae

Vertrek van Ger Jaarsma naar NVM

Ger Jaarsma wordt het nieuwe boegbeeld van makelaars- en taxateursvereniging NVM. Na verschillende reorganisaties is Kredietbank Nederland wat hem betreft in rustiger vaarwater gekomen en is het tijd voor een nieuwe uitdaging. De Leeuwarder, tevens landelijk penningmeester van de VVD en columnist van deze krant, mocht tussen 2005 en 2010 al zijn eigen branche vertegenwoordigen als voorzitter van NVVK. Dat is de vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren. Opnieuw boegbeeld

van een branchevereniging of bond leek hem wel wat. „Ik vind het leuk om veel verschillende meningen te horen en tot consensus te komen. Ook het lobbywerk trekt me”, zegt hij. „De makelaardij staat voor een uitdaging, na lastige jaren. De makelaar bestaat al sinds 1200. Die zal als specialist altijd nodig zijn. Maar de vraag is nu wat voor vorm het heeft over vijf jaar. Aan die zoektocht draag ik graag bij.” Dat Jaarsma in het verleden bij Kredietbank Nederland terecht zou komen, was zeker geen

uitgemaakte zaak. Hij studeerde weg- en waterbouw, werkte daarna een paar jaar in de wegenbouw, vervolgens vijf jaar bij een technische uitzendorganisatie en runde korte tijd een bedrijf in kozijnen. Via een interim-klus kwam hij bij de toenmalige Stichting Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (GKB). De verliesgevende stichting vormde hij om tot een minder topzware, slagvaardiger en gezonde organisatie. De bewuste keuze voor een kortlopend contract werd uiteindelijk een

dienstverband van veertien jaar. Via fusie van GKB met Stichting Stadsbank Midden-Nederland in 2009 en de overname van de portefeuille van kredietbank Noord West in Alkmaar groeide Kredietbank Nederland naar 240 mensen. Door de veranderingen in het sociaal domein, het aanbesteden door gemeenten en het breed snijden in gemeentelijke budgetten, 60 procent van de inkomsten van de kredietbank, kromp de organisatie naar een stabiel aantal van 160 werknemers door het hele land.

Online schuldhulp

Per 1 januari is Kredietbank Nederland begonnen met online schuldhulpverlening. Jaarsma verwacht niet dat het gemeengoed zal worden, maar een welkom initiatief is voor een recent ontstane nieuwe groep schuldenaars: hoger opgeleiden die hun baan en huis zijn kwijtgeraakt. „Die groep wil niet naar de kredietbank of de gemeente komen maar wil graag zelf een budgetplan uploaden vanuit huis. Op een moment dat het hen uitkomt. Ze krijgen daarbij online coaching en begeleiding”, zegt hij. „De dienstverlening zou er goedkoper door kunnen. Maar je

willen aanbesteden

Ger Jaarsma vertrekt als directeur van Kredietbank Nederland in Leeuwarden en wordt boegbeeld van de Nederlandse Vereniging van Makelaars en Taxateurs in onroerende goederen NVM. Vandaag is zijn afscheidsreceptie. Foto: Marchje Andringa

houdt ook altijd de financieel analfabeten die hier met een vuilniszak of schoenendoos met bonnetjes aankomen. Die zul je nog steeds fysiek bij de hand moeten nemen.”

De grotere rol van de gemeente in het sociale domein kan helpen de hulpverlening beter te regelen met

minder geld. Jaarsma rekt op een stabilisatie of afname van de groep schuldenaars. Niet alleen vanwege een gunstiger economisch tij, maar ook door een veranderende maatschappelijke instelling. „Mijn generatie, nu tussen de 40 en 65 jaar, hecht aan bezit. Een goede baan, een huis,

een mooie auto, de nieuwste plasma-televisie. Dat leeft helemaal niet bij de twintigers van nu. Ze streven geen salaris na van een paar ton. En ze pakken wel een auto van Greenwheels, als ze al een rijbewijs hebben. Als bezit minder van belang is, maak je ook minder snel schulden.”